

Тема: Австралія. Географічне положення. Відкриття материка.

Тектонічна будова. Форми поверхні. Корисні копалини.

Очікувані результати:

- характеризує географічне положення Австралії, використовуючи відповідну наукову термінологію;
- розуміє причинно-наслідкові зв'язки формування тектонічної будови, рельєфу та залягання корисних копалин;
- працює з інформацією;
- використовує та співставляє тематичні карти та моделі.

Види навчальної діяльності:

- робота з інформацією;
- створення проєкту-візитівки «Австралія: коло ідей»;
- робота в групах.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу, комбінований.

Обладнання: підручник, карта світу, карта Австралії, додаткові джерела географічної інформації, контурна карта Австралії.

Хід уроку

Організаційний момент

Налаштування учнів на роботу...

Мотивація навчальної і пізнавальної діяльності

Учитель:

Сьогодні на уроці дізнаємося про цікаве географічне положення та тривалі пошуки і відкриття материка, а також про унікальність тектонічної будови, рельєфу Австралії. Довідаємося про закономірності залягання корисних копалин.

Розпочинаємо вивчення материка із створення проєкту-візитівки «Австралія: коло ідей».

Упродовж вивчення теми «Австралія» пропонуємо нотувати в будь-якій формі (письмовій, графічній, тощо) найбільш цікаві факти. На завершення вивчення теми свою роботу можна презентувати в класі. (Створення лепбуків, буклетів, фотоколлажів.)

Географічні рекорди планети на теренах Австралії	
❖	Найменший серед материків (7,7 млн.км ²)
❖	Найпосушливіший серед материків

❖ Австралія - материк «навпаки»
❖ Найнижчий серед материків (215м)
❖ Повністю лежить у південній півкулі
❖ Відсутні вулкани та молоді гори
❖ Єдиний материк на якому відсутні льодовики
❖ Майже повністю лежить у тропічному поясі
❖ Найдовший у світі кораловий риф (Великий Бар'єрний риф)
❖ У дикій природі відсутні хижаки
❖ Поширені ендеміки: 84% видів ссавців, 45% видів птахів, 85% видів квіткових рослин
❖ Ліси Австралії на 80% складаються з евкаліптів
❖ Біля узбережжя водиться найотруйніша медуза, яка може вбити за 3 хв 60 людей.
❖ Найдавніші у світі яйцекладні ссавці: качкодзьоб і східна
❖ Гребінчастий крокодил, один з найбільших крокодилів у світі (до 7м), що виник 12 млн. років тому

Учитель у вступі вибірково вибирає кілька фактів для мотиваційної і пізнавальної діяльності учнів.

Вивчення нового матеріалу

1. ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ МАТЕРИКА

Актуалізація опорних знань

- ❖ Що таке географічне положення материка?
- ❖ Що таке берегова лінія?
- ❖ Яким чином географічне положення може бути пов'язане з природними особливостями території?

Учитель:

Австралія – найменший материк серед усіх материків (7,7 млн. км²). Повністю розташований у Південній та Східній півкулях. Його посередині перетинає Південний тропік. Тому материк вважається найпосушливішим. Австралію омивають два океани: на заході – Індійський, на сході – Тихий океан.

«Практикуймо»

1. Відшукайте на карті Австралії крайні точки материка, назвіть їх, визначте географічні координати.

Географічні координати крайніх точок			
північна	південна	західна	східна

2. Позначте на контурній карті географічні об'єкти берегової лінії Австралії: моря: Коралове, Тасманове; затоки: Карпентарія, Велика Австралійська; острови: Тасманія, Великий Бар'єрний риф; півострови: Кейп-Йорк, Арнемленд.

3. Позначаючи від Тиморського моря, встановіть за годинниковою стрілкою моря, які омивають береги Австралії.

4. Порівняйте географічне положення Австралії і Африки. Знайдіть спільні та відмінні риси. Визначте причинно-наслідкові зв'язки географічного положення та головної природної особливості обох материків.

Африка –найжаркіший

Австралія - найпосушливіший

Заповніть таблицю:

материк	площа	положення щодо				спільні риси географіч-ного положення обох материків
		екватора	тропіків	півкуль	ін.материків	
Австралія						
Африка						
Визначте причинно-наслідкові зв'язки географічного положення та головної природної особливості обох материків.						

Учитель:

Береги Австралії слабопорізані, як і в Африки. На півночі між півостровами Арнемленд та Кейп-Йорк утворилася велика затока Карпентарія, а на півдні материка – Велика Австралійська затока. Вузька Торресова протока відділяє Австралію від о.Нова Гвінея, а Бассова від о.Тасманія.

Уздовж східних берегів тягнеться найбільший у світі Великий Бар'єрний риф, складений з безлічі коралових островів та має довжину понад 2 тис. км.

- ❖ За допомогою смартфона і навушників перегляньте відео « Чи зникне Великий Бар'єрний риф». QR-код і посилання у підручнику, ст. 115.
Можливий спільний перегляд фільму, якщо є інші ТЗН.
- ❖ Назвіть причину стурбованості учених у зв'язку з екологічним станом коралового рифу.
- ❖ Чому Австралію називають материком «навпаки»? Назвіть кілька аргументів.

2. ВІДКРИТТЯ ЄВРОПЕЙЦЯМИ АВСТРАЛІЇ

Учитель:

Чому материк так довго шукали європейці? А чи дійсно це було те, що шукали?

Робота з інформацією

- ❖ Подумки прочитайте розділ «Відкриття європейцями Австралії»
- ❖ Поставте (письмово) 10 запитань до змісту прочитаного.
Що?, Хто?, В якому?, Яка?, Чому?, Навіщо?, Коли?...
- ❖ Чи знайшли ви відповідь на запитання, чому материк так довго шукали європейці? А чи дійсно це було те, що шукали?

3. ТЕКТОНІЧНА БУДОВА, ФОРМИ ПОВЕРХНІ МАТЕРИКА, КОРИСНІ КОПАЛИНИ.

Учитель:

Австралія є частиною давнього материка Гондвана, як і інші південні материки. В основі її лежить Австралійська платформа. В результаті вертикальних рухів платформи на заході утворилися щити – виступи, що відобразилися в рельєфі як Західно – австралійське плоскогір'я.

Пізнаймо більше

На поверхні материка сформувалося багато скельних масивів-останців. Серед них в самому центрі Австралії за 450 км на південний захід від м. Аліс-Спрінгс знаходиться скеля Айерс-Рок (Улуру). «Рок» - англійською «скеля».

Моноліт-скеля утворилася 680 млн. років тому. Над поверхнею вона підноситься на 350 м. , довжина її 3,6 км, ширина близько 3 км. Складена з піщаників червоного забарвлення (польовий шпат і кварц). Упродовж доби гора змінює свої відтінки залежно від освітлення. Навколишня місцевість має назву «червоне мертве серце Австралії». Червоні гірські породи, червоні ґрунти, піски. Священне місце для аборигенів.

Скеля Айерс-Рок входить до переліку Світової спадщини ЮНЕСКО.

Sights of Australia Mount
Uluru...

*Роздрукуйте QR-код відео,
запропонуйте учням здійснити
віртуальну мандрівку.*
<https://www.youtube.com/watch?v=EFC7urHRk5c>

❖ Які враження від побаченого?

Чому навколишня місцевість має червоне забарвлення?

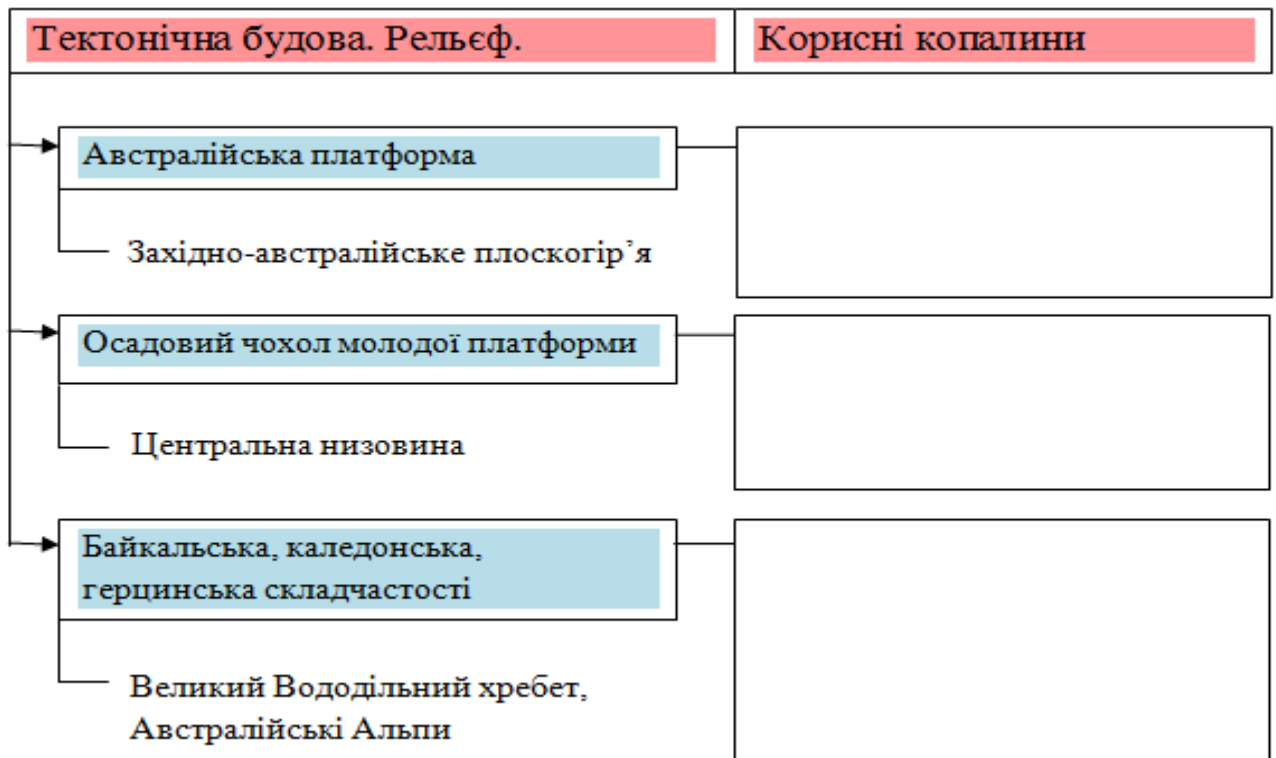
Учитель:

У прогнутій східній частині платформи утворилася Центральна низовина з найнижчою точкою (-16м). Уздовж східного узбережжя материка в давні Байкальську, Каледонську і Герцинську епохи горотворення сформувалися гори – Великий Вододільний хребет та Австралійські Альпи (г.Косцюшко– 2228 м) . Середня висота Австралії від рівня Світового океану – 215м., найнижчий серед материків.

❖ Дослідіть чому в Австралії немає діючих вулканів?

Робота з інформацією

1. Скопіюйте ОС «Тектонічна будова, рельєф, корисні копалини», розмалуйте схему відповідними кольорами.

2. Скориставшись фізичною та тектонічною картою Австралії, випишіть в комірки опорної схеми корисні копалини (значками).

3. Проведіть дослідження на тему: «Де на материк і чому є кам'яновугільні басейни, родовища бокситів, залізних руд?»

Алгоритм виконання у підручнику (ст.118).

- Доведіть, що розташування корисних копалин на материк має певні закономірності.

Довідка для учителя

Рефлексія

1. Прийом рефлексії «Приріст знань та досягнень»

За принципом «Мікрофон» назвати два факти, продовживши відповідні вислови:

- ❖ Я не знав що...
- ❖ Тепер я знаю, що...

2. Прийом рефлексії «Плюс, мінус, цікаво»

«ПЛЮС» - «МІНУС» - «ЦІКАВО»		
«+» факти, що викликали позитивні емоції	«-» що з теми незрозуміло	«цікаво» про що йшлося на уроці; хотілося б дізнатися більше
-	-	-
-	-	-

Дані таблиці учні можуть використати при оформленні проєкту «Візитівка материка: коло ідей».

Домашнє завдання

- §28 прочитайте.
- Віртуальна навколوماتерикова мандрівка.
- Інтерактивні вправи: «Мандруймо Австралією», гра «Дослідники Австралії», ст. 132.

Відповідь:

1. мис Йорк, 2.Торресова, 3.Коралове, 4.Великий Бар'єрний Риф, 5.Тасманове, 6.Абел Тасман, 7. Бассова, 8.Велика Австралійська затока, 9. затока Географа, затока Карпентарія, півострови: Арнемленд, Кейп-Йорк.

10

Віртуальна навколوماتерикова мандрівка

1. Наша мандрівка розпочинається від мису **крайньої точки Австралії**, географічна координата якої 11° пд.ш.
2. Через **протоку**, яка відділяє Австралію від о. Нова Гвінея виходимо з Індійського в Тихий океан.....
3. Ми попадаємо в тепле **море**, що омиває північно-східне узбережжя материка. Воно всіяне рифами та островами, що формуються в результаті життєдіяльності організмів здатних вилучати вапно з морської води.....
4. Уздовж узбережжя Австралії простягається унікальна природна **коралова споруда**, найдовша у світі, в якій мешкає спільнота усіх форм водного життя.....

5. Східно-австралійська течія виносить нас до **моря**, що омиває південно-східні береги Австралії.....
6. Наш шлях на захід до найбільшого південного **острова** материка, названого на честь голландського мореплавця, який його першим відкрив.....
7. Пропливаємо **протокою**, що з'єднує Тихий та Індійський океани і розділяє материк з островом.....
8. Попадаємо у води великої **затоки**, яка утворилася 50 млн. років тому, коли Гондвана розпалася і Антарктида відокремилася від Австралії.....
9. Обійшовши південно-західний виступ материка, перед нами відкривається ще одна **затока**, названа на честь дослідного судна, а також науки , яку ми з вами вивчаємо.....
10. Навколоматерикова мандрівка наближається до завершення. Подолавши Тиморське та Арафурське моря Індійського океану попадаємо у велику **затоку**, що глибоко заходить у материк і знаходиться між **двома півостровами**.....

Тема: Загальні риси клімату. Поверхневі та підземні води.

Очікувані результати:

- характеризує клімат, внутрішні води, використовуючи відповідну наукову термінологію;
- порівнює тропічний морський і тропічний пустельний клімат на материку;
- розуміє і уявляє взаємоз'язки об'єктів і явищ у виявленні закономірностей формування типів клімату, мережі поверхневих і запасів підземних вод;
- створює матеріальні навчальні моделі для дослідження;
- комунікує у групі.

Види навчальної діяльності:

- користування моделями для дослідження (готовими та створеними особисто) для порівняння типів клімату та руху повітряних мас;
- робота у групі для розв'язання проблеми забезпечення австралійців прісною водою.

Тип уроку: комбінований

Обладнання: підручник, кліматична карта Австралії, карта кліматичних поясів та областей світу, моделі (кліматичні діаграми, кліматична картосхема), смартфони.

Хід уроку

Організаційний момент

Налаштування учнів на роботу...

Мотивація навчальної і пізнавальної діяльності

Учитель:

Австралія – найпосушливіший материк. Відповідь на питання, чому Австралія найпосушливіший серед інших материків, постараємося дати в процесі вивчення теми. Ми також зрозуміємо, як формування поверхневих і підземних вод Австралії залежить від кліматичних чинників та розташування материка в певних кліматичних поясах.

Актуалізація опорних знань

❖ Що таке клімат?

Багаторічний режим погоди, який з року в рік повторюється для певної території.

❖ Кліматотвірні чинники – це ...

❖ Як може впливати на формування клімату території географічне положення материка?

❖ Які кліматичні показники змінюються з широтою?

❖ Яку роль у формуванні клімату відіграє циркуляція атмосфери (повітряні маси, постійні вітри)?

❖ Яким чином рельєф впливає на кліматичні умови території?

- ❖ Яку роль у насиченості повітря вологою відіграє циркуляція водних мас океану (теплі, холодні течії)?

Вивчення нового матеріалу

1. ЗАГАЛЬНІ РИСИ КЛІМАТУ АВСТРАЛІЇ

Учитель:

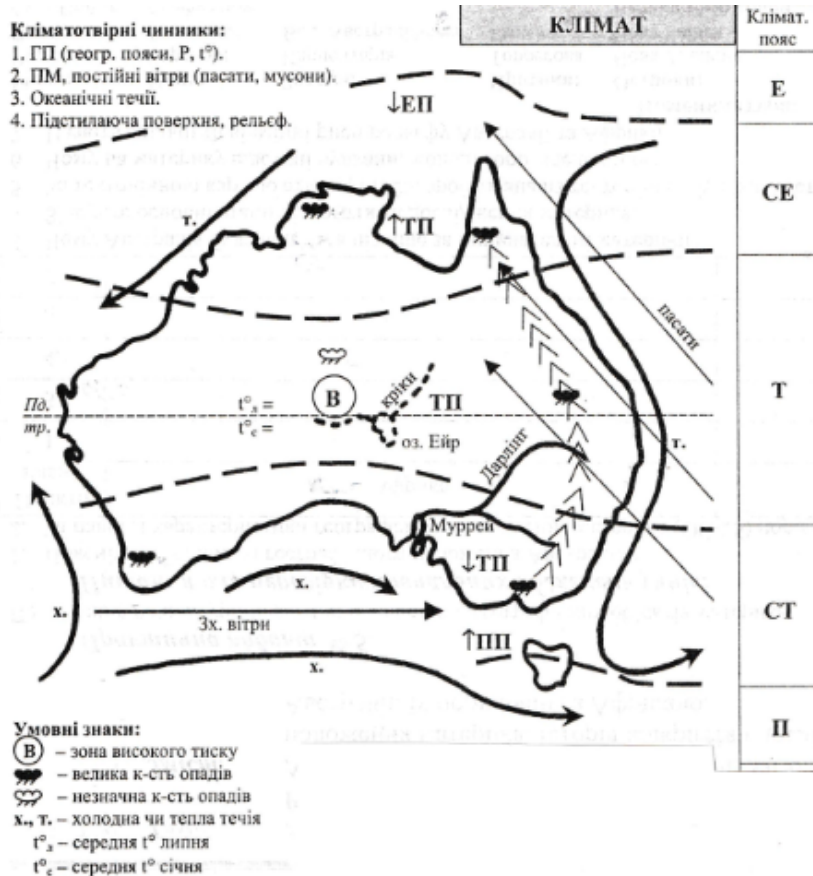
Австралія розташована поблизу екватора, а також перетин її південним тропіком є основними кліматотвірними чинниками формування посушливого і достатньо спекотного клімату.

- ❖ Прослідкуйте за ізотермами найтеплішого і найхолоднішого місяців року (*кліматична карта Австралії*).
Який висновок ви можете зробити? Чому січень вважається найтеплішим, а липень найхолоднішим місяцем року?
- ❖ Чи бувають на материку від'ємні температури?
- ❖ Яким чином розподілені опади на материку?

«Практикуймо»

1. За допомогою трафарету контурів Австралії (контурна карта) змодельуйте, створіть малюнок-схему руху повітряних мас, що впливають на клімат Австралії. Презентуйте пояснення моделі.

Довідка для учителя

- ❖ Дослідіть кліматотвірні чинники, які впливають на клімат Австралії. Пояс високого тиску та панування на більшій території тропічних повітряних мас; постійні вітри; гірська система на сході материка; циркуляція теплих, холодних течій.
- ❖ Назвіть повітряні маси, постійні вітри, що мають значний вплив на клімат материка.
- ❖ Чому у західній і центральній частині Австралії незначна кількість опадів?

2. КЛІМАТИЧНІ ПОЯСИ І ТИПИ КЛІМАТУ

Учитель:

Австралія розташована у чотирьох кліматичних поясах: субекваторіальному, тропічному, субтропічному і помірному. У межах субекваторіального кліматичного поясу поширений один тип клімату з вологою зимою (вплив екваторіальних повітряних мас і пасатів) та посушливим літом (вплив тропічних повітряних мас).

У тропічному кліматичному поясі утворилося два типи клімату: тропічний пустельний, на сході – тропічний вологий.

Субтропічний пояс характерний трьома кліматичними областями: середземноморський тип клімату на південному заході, континентальний тип клімату на узбережжі Великої Австралійської затоки та тип клімату з рівномірним зволоженням на південному сході материка.

Помірний кліматичний пояс займає невелику територію на півдні о.Тасманія.

«Практикуймо»

1. Порівняйте тропічний пустельний та тропічний вологий типи клімату Австралії за кліматичними діаграмами (підручник, ст. 121; мал.100) :

- визначте основні показники типів клімату, внесіть дані в таблицю та зробіть висновки.

типи клімату	температура повітря			опади	
	t°C липня	t°C січня	амплітуда річна	річна кількість	режим
тропічний пустельний					
тропічний вологий					
Висновок					

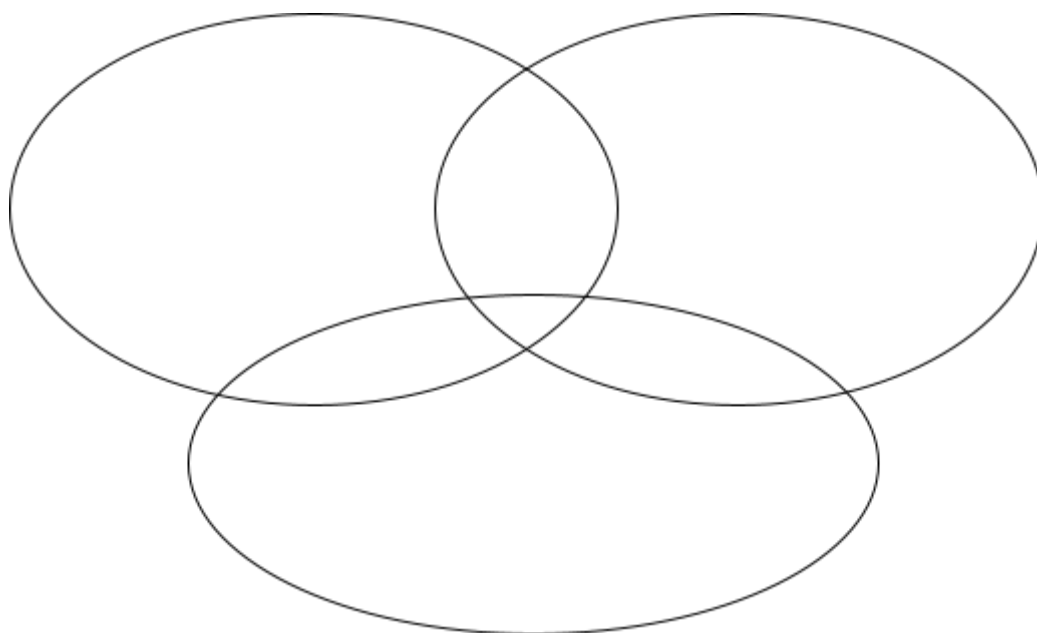
2. Порівняйте клімат Австралії і південної частини Африки:

- співставте за мал.99 та мал.71 розташування Австралії і південної частини Африки у кліматичних поясах;

- порівняйте температури повітря найтеплішого та найхолоднішого місяця, річну кількість опадів та їхній режим, типи клімату (кліматичні області);

- встановіть спільні та відмінні риси клімату Австралії та південної частини Африки.

Графічний організатор для навчання учнів співставлення, порівняння, знаходження спільних рис, ознак.

❖ Чи можемо ми зробити висновок про те, що Австралія найпосушливіший серед материків? Аргументуйте.

❖ Чому?

Австралія
найпосушливіший
материк

а.....
б.....
в.....
г.....

3. ПОВЕРХНЕВІ ТА ПІДЗЕМНІ ВОДИ МАТЕРИКА

Робота з інформацією

- ❖ Прочитайте подумки розділ параграфу «Поверхневі та підземні води материка».
- ❖ Відшукайте на фізичній карті та позначте на контурній карті Австралії річки Муррей, Дарлінг; озеро Ейр.

Гра « Читаємо і запитуємо»

1. До яких басейнів стоку океанів відносяться річки Австралії?
2. Який басейн стоку займає найбільшу площу?
3. Чому слаборозвинута річкова сітка материка?
4. Що служить вододілами між річковими системами Австралії?
5. Що це за річки – кріки, як їх зображають на карті? Яка з них найбільша на материку?
6. Яка найповноводніша річка Австралії та в якій частині материка вона протікає?
7. Яку річку називають найдовшою на материку і чому вона перетворюється у певний час на ланцюжок неглибоких озер?
8. Чим живляться річки, озера Австралії?
9. Яке найбільше озеро Австралії?
Де воно знаходиться?
10. Чому більшість озер Австралії безстічні і солоні?
11. Чому озеро Ейр не має постійних розмірів і глибини?
12. Чи є в Австралії проблема прісної води?

Робота в групах для вирішення проблеми:

Обладнання: А4, тематичні карти, додаткова географічна інформація...

- ❖ Розробіть ідеї, як австралійців забезпечити прісною водою.
- ❖ Чи існує проблема прісної води в Україні? Чи можна ваші пропозиції застосувати в умовах нашої країни?

Рефлексія

1. Прийом рефлексії «Мої емоції»

«Загадкове озеро Хіллер»

- ❖ За допомогою смартфонів (у навушниках) перегляньте відеоінформацію про рожеве озеро Хіллер, відсканувавши QR-код або за покликанням (підручник, ст. 123)
- ❖ Висловіть свої враження та емоції.
- ❖ Чому озеро рожеве?

2. Прийом рефлексії « плюс, мінус, цікаво»

«плюс» - «мінус» - «цікаво»		
«+» факти, що викликали позитивні емоції	«-» що з теми незрозуміло	«цікаво» про що йшлося на уроці; хотілося б дізнатися більше
- -	- -	- -

Дані таблиці учні можуть використати при оформленні проєкту «Візитівка материка. Коло ідей.»

3. Прийом рефлексії «Застосування у практичному житті»

Домашнє завдання

- §29 прочитайте.
- Інтерактивна вправа «Картограф», ст. 132.

Тема: Особливості рослинного і тваринного світу Австралії. Природні зони.

Очікувані результати:

- характеризує рослинний і тваринний світ Австралії, використовуючи відповідну наукову термінологію;
- порівнює пустельні ландшафти Австралії й Африки;
- використовує уявлення про взаємозв'язки об'єктів і явищ для виявлення закономірностей формування зональних природних комплексів;
- досліджує об'єкти і явища використовуючи тематичні карти, тощо.

Види навчальної діяльності:

- робота з інформацією:
ендеміки Австралії, порівняння пустель Австралії і Африки;
- проєктна діяльність: створення фото-колажу «Природні об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Австралії».

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: підручник, карта «Природні зони Австралії», інші тематичні карти, додаткові джерела інформації, смартфони.

Хід уроку

Організаційний момент

Налаштування учнів на роботу...

Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності

Довідаємося про унікальний рослинний світ Австралії, його велику ендемічність, а також про закономірності поширення природних зон материка.

Вивчення нового матеріалу

1. ОСОБЛИВОСТІ РОСЛИННОГО І ТВАРИННОГО СВІТУ АВСТРАЛІЇ

Учитель:

Австралія – материк ендемік, великий унікальний заповідник. На материку збереглися рослини і тварини, які не зустрічаються на інших континентах та населяли нашу планету в давні геологічні епохи.

Тут велика кількість ендеміків (серед рослин – 75%, тварин – 90%), а також реліктів.

Ендеміки – (від грецького – місцеві види рослин і тварин) характерні види для певної території.

Релікти – види рослин і тварин, які збереглися з доісторичних часів.

Видовий склад бідний. На материку практично відсутні хижаки.

Фактори особливого організму

- а. давня ізоляція материка;
- б. майже не змінявся клімат;
- в. західна і східна частини материка тривалий час були розділені морем;
- г. практично відсутні хижаки

Поширення рослинного покриву і тваринного світу залежить від кліматичних показників: температур повітря, розподілу вологи та режиму опадів.

Найпоширенішими рослинами в Австралії є евкаліпти та акації .

Зустрічається близько 300 видів евкаліпту, від дерев гігантів (140 м. з кореневою системою до 30 м.) до низькорослих. Листки евкаліптових лісів як правило повернуті ребром до сонця.

Тваринний світ Австралії представлений видами савців, які давно вимерли на інших материках. Тут поширені сумчасті та яйцекладні тварини. Найбільш характерним представником сумчастих є кенгуру та яйцекладних- качконіс і ехидна.

На о. Тасманія зустрічаються хижаки: сумчастий диявол та сумчастий вовк.

Дикий собака Динго потрапив в Австралію разом з аборигенами близько 40 тис.

р. тому.

Європейці завезли сюди інвазивні рослини і тварини, які згубно впливають на довкілля материка.

Робота з інформацією

За допомогою смартфонів чи ін. ТЗН перегляньте відеофрагменти «Рослинний і тваринний світ Австралії», «Тварини Австралії». (підручник, ст. 125)

«Практикуймо»

1. Яка рослина та тварини займають почесне місце на гербі Австралії? Поясніть чому.
2. Переглянувши відеофільми згадайте, які рослини і тварини поширені в Австралії вам запам'яталися? В якій місцевості ростуть і проживають? Як пристосувалися до природних умов?

2. ПРИРОДНІ ЗОНИ АВСТРАЛІЇ

Актуалізація опорних знань

❖ Що таке природна зона?

Ділянка суходолу, яка отримує однакову кількість сонячного тепла, опадів і має однакові погодні умови, рослинний і тваринний світ, ґрунти.

❖ Порівняйте карту природних зон і кліматичних поясів Австралії. Що між ними спільного?

❖ Яка закономірність простежується у поширенні природних зон?

Учитель:

В Австралії сформувалося 6 природних зон.

У поширенні природних зон Австралії спостерігається певна закономірність. Від окраїн до центру материка вологі вічнозелені та перемінно вологі ліси, а також твердолисті вічнозелені ліси і чагарники (середземноморська) поступово змінюються сухими, переважно евкаліптовими лісами, а далі савани. В центральній частині Австралії переважають напівпустелі і пустелі, зокрема Велика піщана і пустеля Вікторія.

Робота з інформацією

❖ Опрацьовуючи розділ параграфу «Природні зони», відеоінформацію, карту ґрунтів - заповніть таблицю «Природні зони Австралії».

Природні зони Австралії

природна зона	ґрунти	рослини	тварини
Вологі вічнозелені та перемінно-вологі ліси			

Савани і рідколісся			
Напівпустелі і пустелі			
Твердолисті вічнозелені ліси і чагарники			

Таблицю можна запропонувати учням донаповнити вдома з інших додаткових географічних джерел.

Робота в групах

- ❖ Порівняйте пустелі Австралії і Африки. Знайдіть спільні і відмінні риси.

Використайте графічний організатор для навчання учнів співставлення, порівняння, знаходження спільних рис, ознак.

Гра «Впізнай мене. Моя локація»				
Природна зона	Рослини і тварини	№	Впізнай мене	Моя локація
1. Вологі вічнозелені та перемінно-вологі ліси	кенгуру	1	1	
	ему	2	2	
	евкаліпт	3	3	
	вомбат	4	4	
	коала	5	5	
2. Савани і рідколісся	єхидна	6	6	
	качкодзьоб	7	7	
	лірохвіст	8	8	
3. Напівпустелі і пустелі	терміти	9	9	
	пітон	10	10	
	аметистовий варан	11	11	
4. Твердолисті вічнозелені ліси і чагарники	динго	12	12	
Кількість правильних відповідей				

1. Будучи ссавцем, тварина відкладає яйця. Вона схожа на бобра, але із значним дзьобом, населяє береги прісноводних водойм. Предки тварини з'явилися близько 100 мільйонів років тому.

2. Дивовижні створіння, одна з панівних форм життя на Землі. Харчуються целюлозою (деревиною), але можуть їсти і асфальт. Плюються клейкою речовиною. Основним ворогом для них є мурахи. Самі геніальні архітектори тваринного світу, споруди їх можуть досягати до 14 м заввишки.
3. Єдиний великий ссавець, що не належить до сумчастих. Тварина, яка вдруге здичавіла. Припускають, що появилася в Австралії, коли ще материк не був відокремлений. Найлютіший ворог фермерів.
4. Ящірка, що нагадує нащадків вимерлих динозаврів. Можна впізнати по довгому глибокороздвоєному язичку. Їх ще називають «наземні крокодили».
5. Тваринка-землекоп, з приємною мордочкою, здатна споруджувати мережу нір 20 м. завдовжки та 3,5 м. завширшки. До всіх своїх проблем повертається задом. Чому? Довідайтеся.
6. Сумчаста тварина, що займає почесне місце на гербі Австралії.
7. Змія, одна з найбільших в світі, може досягати до 8 м. Не отруйна, але укуси її дуже болючий. Харчується навіть кенгуру, страусами та іншими великими тваринами.
8. Гілки цього дерева є на гербі Австралії. Лісові масиви материка складаються на 80% з цієї рослини.
9. Яйцекладна тварина, хутро якої перетворюється на голки, які забезпечують захист від хижаків. Названа на честь богині, яка була напівжінка-напівзмія. Обережно, колюча!
10. Неперевершений майстер співу. Може імітувати голоси інших птахів і навіть дитячий плач. Найголовнішою особливістю є його хвіст. Справжня краса Австралії.
11. В перекладі з португальської мови означає «великий птах», один крок якого досягає 2,5 м., швидкість бігу до 50 км/год. Найбільший птах Австралії.
12. Милі створіння, належать до сумчастих ссавців, їхня шерсть пахне листями евкаліпта, в кронах якого вони живуть. Сплять до 18 годин на добу, іноді їдять землю. Чому? Довідайтеся.

Відповідь:

1. 7, 2. 9, 3. 12, 4. 11, 5. 4, 6. 1, 7. 10, 8. 3, 9. 6, 10. 8, 11. 2, 12. 5.

Рефлексія

1. Прийом рефлексії «Східці успіху»

був пасивним; мало зрозумів;	моментами активізувався; відволікався; не все зрозумів;	активно брав участь впродовж уроку; було цікаво; все зрозумів;
---------------------------------	--	---

2. Прийом рефлексії «Застосування у практичному житті»

Домашнє завдання

- § 30 прочитайте.
- Створіть проєкт – фотоколаж «Природні об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Австралії».
- Перелік найвідоміших об'єктів спадщини ЮНЕСКО в Австралії пропонується в підручнику на ст. 127.
- Інтерактивна гра «Сортування» , ст. 132.

Тема: Заселення материка, природні чинники розселення. Основні екологічні проблеми.

Очікувані результати:

- досліджує об'єкти і явища, використовуючи тематичні карти, моделі;
- будує припущення, систематизує інформацію;
- бере активну участь у комунікації в групі;
- здобуває вміння виступати публічно

Види навчальної діяльності:

- робота з інформацією;
- дослідження об'єктів і явищ та їх систематизація;
- робота в групах;
- презентація проєктів, візитівок «Австралія: коло ідей».

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: підручник, карта світу, додаткові джерела географічної інформації, смартфони.

Хід уроку

Організаційний момент

Налаштування учнів на роботу...

Мотивація навчальної і пізнавальної діяльності

Учитель:

Дізнаємося про історію заселення найбільш віддаленого від інших материка та природні чинники розселення на найбільш посушливому і жаркому континенті. З'ясуємо основні екологічні проблеми Австралії та чинники їх виникнення.

Актуалізація опорних знань

- ❖ Що таке щільність населення?
За якою формулою ми можемо її вичислити?
$$\text{Щільність населення} = \frac{\text{площа}}{\text{кількістьнас.}}$$
- ❖ Які чинники впливають на щільність населення?
Історичні, природні, економічні.
- ❖ Що таке екологічні проблеми?
Проблеми пов'язані з життєдіяльністю людини.

Вивчення нового матеріалу

1. ЗАСЕЛЕННЯ МАТЕРИКА, ПРИРОДНІ ЧИННИКИ РОЗСЕЛЕННЯ

Учитель:

Нині в Австралії проживає 26 млн. о. Найменш заселена частина світу. Заселення Австралії почалося 65 тис. років тому. Очевидно люди прийшли сюди сухопутним шляхом з Азії в час льодовикового періоду. Аборигени - корінні жителі Австралії, селилися вздовж східного узбережжя материка, де були сприятливі природні умови.

У 1788 році на східне узбережжя материка прибуло 850 каторжників і 200 англійських солдатів. Це був початок колонізації корінних мешканців, яких нещадно винищували та витісняли в центральні пустельні райони. По території Австралії населення розміщується вкрай нерівномірно.

«Практикуймо»

1. Визначте середню щільність населення Австралії.

Австралія	кількість населення	площа материка	щільність населення
	25 млн. о	7,7 млн. км ²	

2. За картою «Щільність населення Австралії» визначте території з найбільшою і найменшою щільністю населення на материку.

3. Робота в групах. Проведіть дослідження.

I група. Чому Австралія малозаселений материк?

II група. Які природні та історичні чинники зумовили розселення населення на материку?

Довідка для учителя

історичні чинники	природні чинники
- пов'язані з тривалістю розселення людей на планеті; - вплив колонізації материка	- фактор природних умов (сприятливі, несприятливі, екстремальні); - близькість до моря; - рельєф; - кліматичні умови (типи клімату); - родючі ґрунти; - природні ресурси; - наявність прісної води

Рефлексія

Прийом рефлексії «Мої емоції»

- Здійсніть віртуальну мандрівку до корінних мешканців Австралії. Перегляньте відео: «В Австралії досі живуть племена аборигенів.» QR-код та покликання в підручнику на ст. 128.
- Що цікавого ви дізналися про аборигенів Австралії? Ваші емоції.

2. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ АВСТРАЛІЇ

«Країна опалена сонцем»

Робота з підручником та моделлю

- ❖ Опрацьовуючи текст підручника, розділ «Екологічні проблеми Австралії», заповніть схему: «Проблема – обґрунтування – наслідки - прогноз».

Екологічні проблеми Австралії		обґрунтування	наслідки-прогноз
	→	лісові пожежі	
	→		
	→	спустелювання земель	
	→		
	→	інвазивні рослини і тварини	
	→		
	→	дефіцит прісної води	
	→		

- ❖ Перегляньте відео «Катастрофа світового масштабу». Ваші емоції.

<i>Катастрофа світового масштабу</i> 	<i>Скористайтесь QR - кодом або покликанням:</i> <i>https://www.youtube.com/watch?v=rAfhDkjMDZ4</i>
---	---

Робота в групах для вирішення проблеми:

Обладнання: А4, кольорові олівці, підручник, додаткова географічна інформація, інтернет ресурс.

- ❖ Створіть проєкт-дослідження, переформатуйте отриману інформацію.

I група

Обґрунтуйте чинники катастрофічних пожеж в Австралії. Ваше розуміння причинно-наслідкових зв'язків даної екологічної проблеми.

II група

Створіть проєкт на тему «Непрохані гості Австралії», про рослини та тварини

завезені на материк.

III група

Проведіть дослідження, чому в Австралію заборонено ввозити рослин і тварин (інвазивних) з інших частин світу. До яких наслідків це призводить?

Рефлексія

1. Прийом рефлексії «Східці успіху»

був пасивним; мало зрозумів;	моментами активізувався; відволікався; не все зрозумів;	активно брав участь впродовж уроку; було цікаво; все зрозумів;
---------------------------------	--	---

2. Прийом рефлексії «Застосування у практичному житті»

Домашнє завдання

- § 31 прочитайте.

- Завершіть проєкт – візитівку «Австралія: коло ідей».

Оформіть проєкт у вигляді буклету, лепбуку, фотоколажу, тощо.

Виділіть ті особливості Австралії, які привернуть вашу увагу, увагу ваших друзів.

- Інтерактивна вікторина «Загадкова Австралія», ст. 132.